

Дослідження стратегії оцифрування ТБ в Україні
Оцінка платформ цифрового ТБ

Тетяна Ситник, GfK Ukraine

План

- 1 **Методологія дослідження**
- 2 **Стан оцифрування в Україні**
- 3 **Оцінка платформ цифрового ТБ в Україні**
- 4 **Варіанти стратегій для оцифрування**

1 **Методологія дослідження**

Опис дослідження

4

Завдання дослідження — представити бачення шляху України до впровадження цифрового ТБ, що ґрунтується на:

- результатах опитування експертів, що представляють різні зацікавлені сторони у процесі оцифрування в Україні;
- прикладах із досвіду інших держав;
- даних про стан оцифрування ТБ в Україні.

У ході дослідження були зібрані думки 18 експертів, що представляють:

- телевізійну галузь,
- операторів телевізійних мереж (ефірних, кабельних, супутникових),
- телекомунікаційну галузь,
- державні органи у сфері телерадіомовлення і телекомунікацій,
- виробників обладнання.

Аналітичний підхід спирався на принцип технологічної нейтральності. Отже, у дослідженні були проаналізовані головні платформи цифрового телебачення: ефірна, кабельна, супутникова, IPTV

Принцип технологічної нейтральності

5

«Законодавство повинно визначити цілі, які мають бути досягнуті, і не може ні нав'язувати, ні дискримінувати на користь використання однієї з технологій для досягнення цих цілей»

Аргументи на користь застосування принципу технологічної нейтральності:

- **недискримінаційний підхід.**

Регулювання не має дискримінувати жодну з технологічних платформ, але натомість забезпечити конкуренцію між ними. Державний інвестиційний проект має бути обґрунтований результатами ретельного аналізу витрат і переваг (cost-benefit analysis), який порівнює низку наявних технологічних альтернатив;

- **сталість.**

Технології швидко змінюються. Уряд не повинен покладатися на якусь одну, оскільки вона може швидко стати застарілою;

- **ефективність.**

Правила не повинні спотворювати стимулів для інновацій через надання переваги одній із технологій;

- **упевненість споживача.**

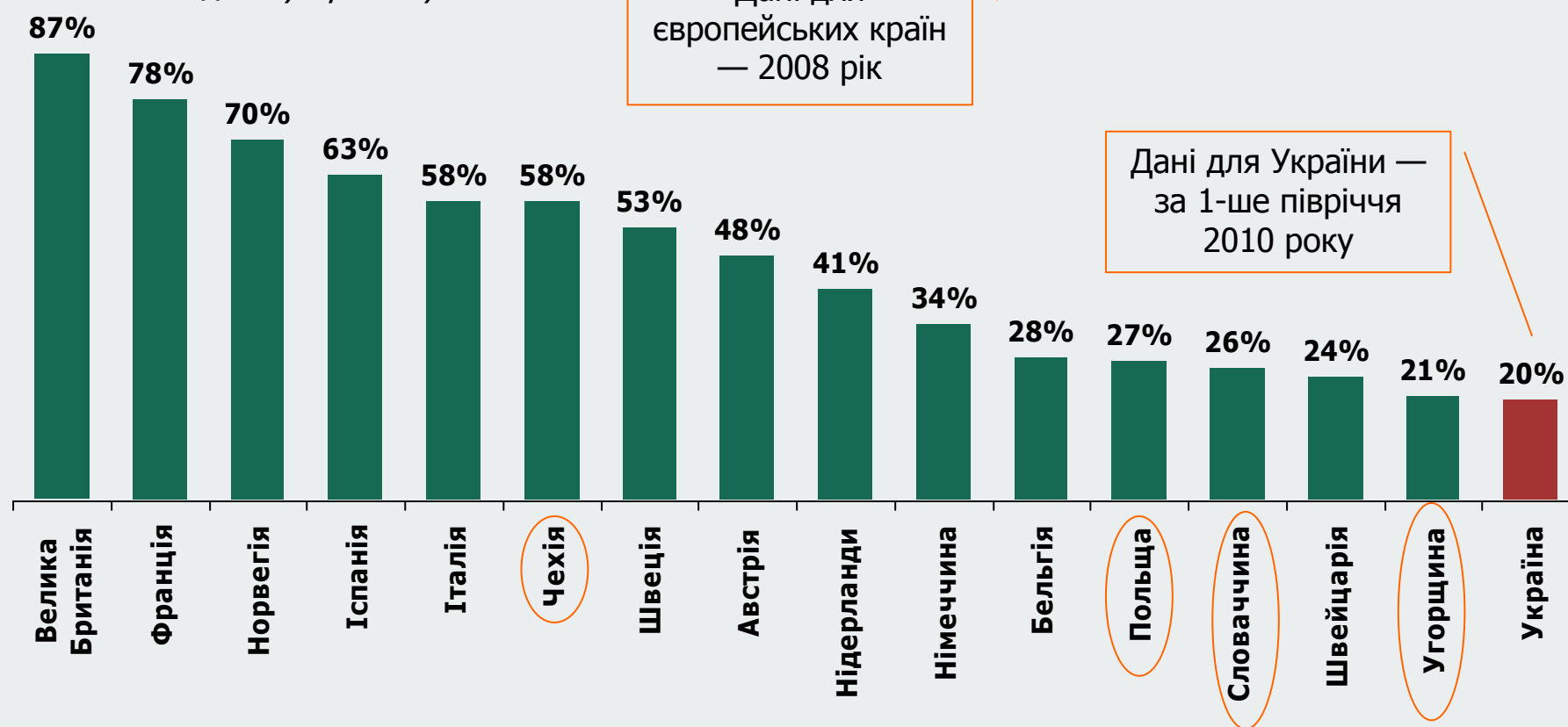
Клієнти повинні бути впевнені, що отримуватимуть вигоди від регулювання незалежно від технологій, які вони використовують.

2 Стан оцифрування в Україні

Україна суттєво відстає за рівнем оцифрування ТБ від європейських країн

% цифрових ТБ домогосподарств,
незалежно від типу прийому

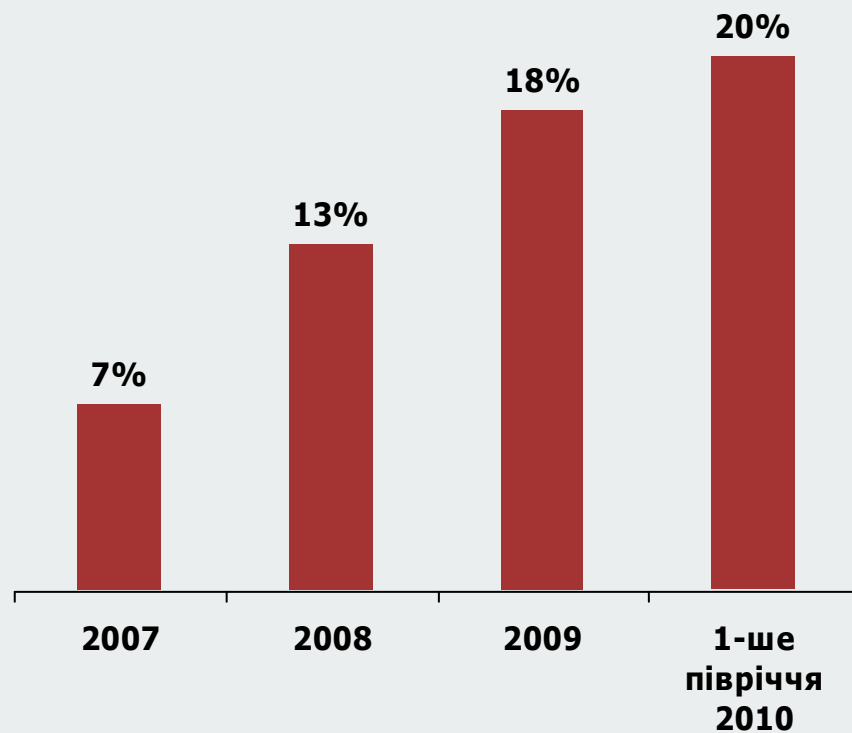
7

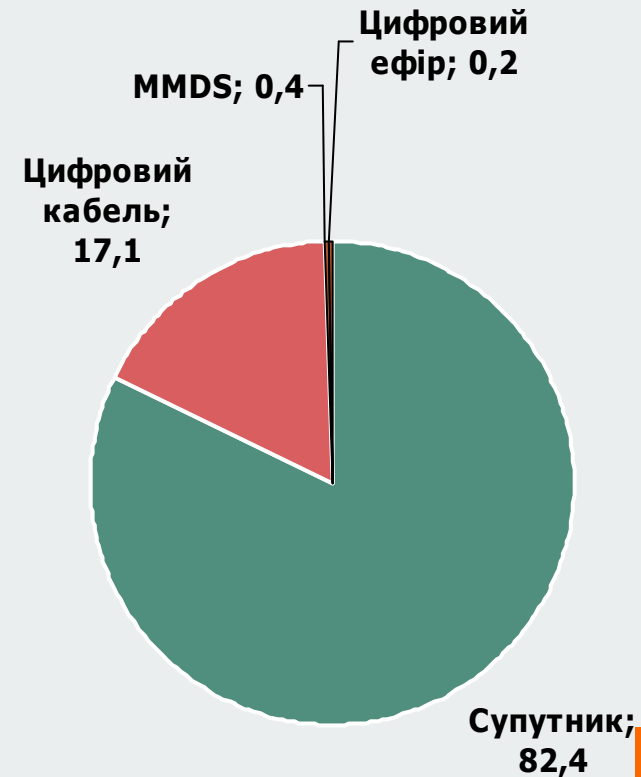
Дані: «Television. International key facts. IP International Marketing Committee

Рівень оцифрування в Україні зростає завдяки більшому проникненню супутникового типу прийому

Динаміка рівня оцифрування ТБ в Україні, % ТБ домогосподарств із цифровим ТБ

Розподіл домогосподарств із цифровим ТБ за типом приймання сигналу, % цифрових домогосподарств

Дані: Установче дослідження для ТБ-панелі, GfK Ukraine

Чому немає прогресу у процесі оцифрування ТБ?

Переваги та перешкоди до оцифрування ТБ в Україні

ПЕРЕВАГИ:

Для споживачів:

- + Вища якість приймання сигналу
- + Доступ до ширшого переліку ТБ каналів
- + Доступ до нових послуг (EPG, HDTV, відео на запит)

Для операторів:

- + Розширення пропускної спроможності
- + Вища економічна ефективність діяльності
- + Можливості збільшення доходів за рахунок диференціації клієнтів за потребами і готовністю платити

Для уряду:

- + Гармонійний розвиток ринку електронних ЗМІ
- + Виконання міжнародних зобов'язань України
- + Вивільнення радіочастотного ресурсу

ВПЛИВ НА ТБ ГАЛУЗЬ:

- + Рівні можливості для конкуренції, знімається бар'єр до входження, пов'язаний із дефіцитом радіочастотного ресурсу,

АЛЕ:

- Розмивання частки глядачів
- Висока вартість передачі сигналу, оскільки потрібні істотні кошти на розбудову цифрової ефірної мережі

- + Можливість диверсифікації джерел доходів за рахунок пропозиції платного контенту,

АЛЕ:

- Потрібні скоординовані дії галузі

Чому немає прогресу у процесі оцифрування ТБ? Переваги та перешкоди до оцифрування ТБ в Україні

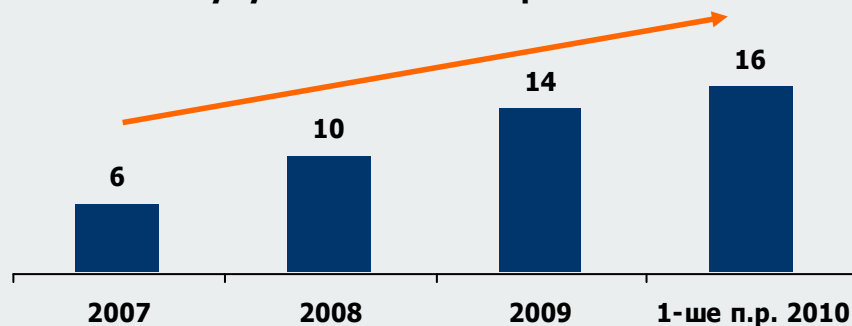
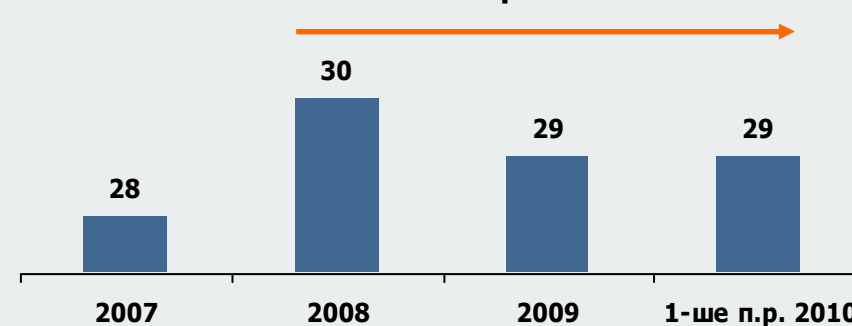
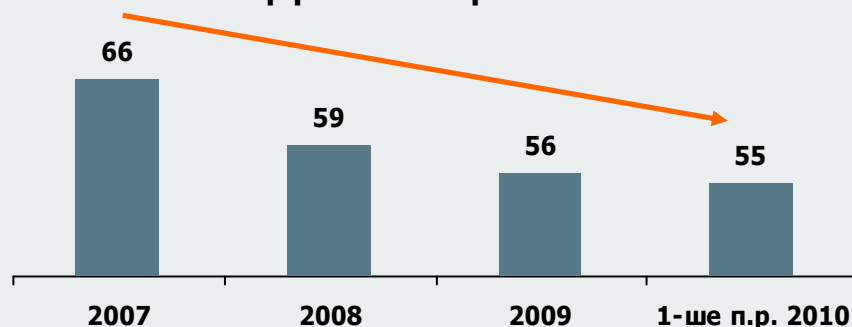
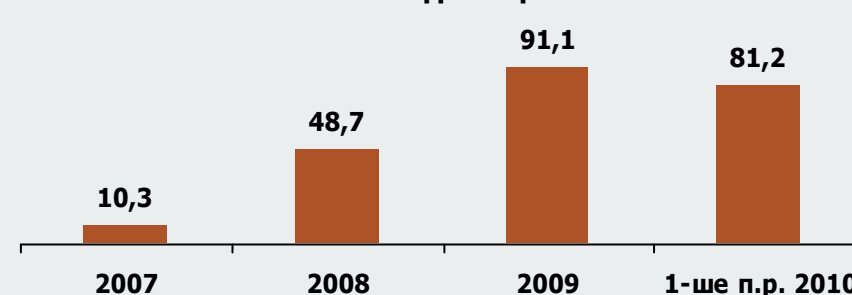
ПЕРЕШКОДИ:

- Великий розмір початкових інвестицій на розбудову мережі (але відрізняється для різних платформ цифрового ТБ)
- Брак скоординованих дій учасників ринку та органів державної влади
- Інерція споживачів та залежність від наявних технологій
- Неготовність споживачів сплачувати за ТБ контент

3 Оцінка платформ цифрового ТБ в Україні

Розподіл ТБ домогосподарств за типом приймання, % усіх ТБ домогосподарств

12

Супутниковий тип приймання**Кабельний тип приймання****Ефірний тип приймання****Продажі нових Full HD телевізорів, тис.одиниць**

Дані: Установче дослідження для ТБ-панелі, GfK Ukraine; GfK Retail&Technology, продажі телевізорів за вибіркою, що репрезентує всю Україну

Порівняння платформ цифрового ТБ в Україні

Переваги для споживачів

Порівняно з аналоговим усі платформи цифрового телебачення надають доступ до більшої кількості каналів, стабільну якість сигналу та підвищують ефективність діяльності операторів мереж. Проте платформи відрізняються за масштабом реалізації цих переваг

13

Критерій	Супутник	Цифровий кабель	Цифровий ефір
Доступ до кількості каналів (важливо для запуску HDTV)	500-600 каналів	До 450 каналів	20-30 каналів
Можливість охоплення домогосподарств, що проживають в регіонах із складним рельєфом	Покриває всю територію, потенційно всі домогосподарства мають доступ	Сконцентрований у міських поселеннях із великою щільністю, дорогий у районах із низькою щільністю	Вартість побудови інфраструктури нелінійно зростає у регіонах із складним рельєфом

Порівняння платформ цифрового ТБ в Україні

Витрати для споживачів

Витрати для глядачів, пов'язані із різними платформами, суттєво не відрізняються

- Вартість сет-топ-боксів становить 300-500 гривень незалежно від платформи, для якої їх застосовують.
- Додатково користувачі супутникового телебачення мають встановити супутникову антену. Її ціна коливається від 150 до 800 грн і залежить від діаметра: чим він менший, тим нижча вартість.
- Різниця між ціною програмних пакетів із подібним набором каналів від операторів платного кабельного та платного супутникового телебачення скорочується.

Порівняння платформ цифрового ТБ в Україні

Початкові витрати на побудову інфраструктури

15

Початкові витрати на побудову інфраструктури суттєво відрізняються для різних платформ

Супутник	Цифровий кабель	Цифровий ефір
Найменший розмір початкових інвестицій	Середній розмір початкових інвестицій	Найбільший розмір початкових інвестицій
Головний вид витрат — це вартість оренди потужностей сателіта. Якщо супутник використовують, аби поширювати цифровий ефірний сигнал у мережі, то виникають витрати на встановлення наземних приймальних супутникових станцій (100-120 одиниць)	Витрати менші в міських районах із високою щільністю населення та концентрацією багатоквартирних будинків, проте нелінійно зростають за межами цих територій	Потребує встановлення великої кількості обладнання, щоб покрити істотну частку території цифровим сигналом У регіонах із складним рельєфом кількість обладнання нелінійно зростає

Порівняння платформ цифрового ТБ в Україні Витрати для телемовників

16

Телемовники стурбовані питаннями прозорості та передбачуваності вартості трансляції цифрового ефірного сигналу.

Супутник	Цифровий кабель	Цифровий ефір
Найбільша прозорість та передбачуваність поточних витрат	Брак прозорості та непередбачуваності за умов фрагментованого ринку	Найменша прозорість та передбачуваність поточних витрат
<p>Вартість оренди потужності супутника відома і фіксована.</p> <p>Українські телевізійні канали мають досвід співпраці з постачальниками супутникових потужностей.</p>	Телемовники нарікають на фрагментованість ринку кабельних операторів, а кабельні оператори — на фрагментованість ринку телемовлення	<p>Методика ціноутворення за використання інфраструктури цифрового ефірного телебачення не прозора.</p> <p>Повний обсяг початкових витрат у розбудову відповідної інфраструктури не відомий.</p>

4 Варіанти стратегій для оцифрування

Рішення для оцифрування, засновані на комбінованому використанні платформ

18

1. Супутникова платформа DTH як спосіб покриття цифровим сигналом територій із складними географічними умовами

Проблема, яку розв'язує це рішення:

- Непропорційне зростання витрат на розвиток мережі цифрового ефіру у районах із складним рельєфом

Реалізація:

- Для споживачів, що вже мають супутникову антену, необхідно буде придбати сет-топ-бокс.
- Для решти – необхідно встановлення і антени, і сет-топ-боксу

Витрати:

- Для споживачів – придбання обладнання
- Для оператора – орендна ціна ресурсу супутника

Рішення для оцифрування,
засновані на комбінованому використанні платформ

2. Варіанти інфраструктури роздачі сигналу: передавання сигналу через волоконно-оптичну мережу або через супутникову мережу зв'язку

Проблема, яку розв'язує це рішення:

- Зменшення витрат на розбудову інфраструктури цифрового ефіру
- Телемовники стурбовані непрозорістю необхідного розміру початкових витрат та майбутнього ціноутворення на передавання сигналу у випадку використання волоконно-оптичної мережі

Реалізація:

- Прозорий розрахунок та порівняння початкових та поточних витрат, пов'язаних із кожним із варіантів.
- Оприлюднення методики ціноутворення за оренду каналів волоконно-оптичної мережі

Рішення для оцифрування,
засновані на комбінованому використанні платформ

20

3. Розвиток масової супутникової DTH-платформи

Проблема, яку розв'язує це рішення:

- Прискорення процесу оцифрування ТБ в Україні
- Оператори платного супутникового телебачення (DTH) переважно працюють у преміум-сегментах ринку. Вони не пропонують глядачам базового набору каналів, що містив би повний перелік найрейтинговіших вітчизняних каналів, які присутні в ефірі, за доступною ціною.

Умови втілення рішення:

- Скоординовані дії ТБ галузі щодо кодування сигналу українських каналів

Рішення для оцифрування, засновані на комбінованому використанні платформ

3. Розвиток масової супутникової DTH-платформи

21

Переваги для телемовників:

- забезпечити довгострокову присутність на супутниковій платформі
- виконати зобов'язання перед власниками контенту
- структурувати попит користувачів безкоштовного супутникового телебачення
- запропонувати платний український контент для домогосподарств із супутниковим ТБ

Переваги для споживачів:

- більша визначеність;
- доступ до структурованих пакетів з українськими телеканалами (відповідно до попиту на них) за доступною ціною;
- менші витрати на придбання супутникових антен через їх менший діаметр і достатність одного конвертера;
- можливість встановлювати колективні супутникові антени для багатоквартирних будинків.